

Letno poročilo 2014

focus

društvo za sonaraven razvoj

januar 2015

Leto 2014 nas je zaznamovalo z zaskrbljujočimi poročili IPCC o grozljivih posledicah podnebnih sprememb, ki se nam obetajo, saj države še kar ne ukrepajo. Tudi letošnje leto ni minilo brez ekstremnih vremenskih pojavov, najhujše je bilo s poplavami in žledom. Nismo pozabili na TEŠ 6, ki je med letom začel obratovati, objavili smo poglobljeno poročilo Napaka, ki se ne sme ponoviti in upamo, da bo v poduk drugim državam, ki imajo v načrtih gradnje novih termoelektarn. Še vedno smo veliko dela vložili v sooblikovanje politik na področjih podnebne spremembe, energija in promet. Po 8 letih je končno prišla v veljavo EU Direktiva o kakovosti goriv, ki pa je žal neambiciozna in na široko odpira vrata nekonvencionalnim, umazanim fosilnim gorivom v prometu (npr. katranskim peskom). Ideje reševanja problematike energetske revščine uspešno širimo po Sloveniji, trenutno s projektom REACH, ki se odvija v Prekmurju in Zasavju. S primeri iz Slovenije, Balkana in V Evrope še naprej polnimo Zemljevid okoljskih konfliktov, v projektu Zagovorniki okolja pa mlade, brezposelne pravnike pripravljamo na težko delo – zagovarjanje okolja. Šli smo tudi na ulico, organizirali Ulični festival v Kosezah in bili soorganizatorji večjih protestov v Ljubljani. V novem letu se s pripravo Prometne strategije navdajamo sprememb na področju prometne politike v Sloveniji, želimo si, da bi bila bolj trajnostno naravnana. Prav tako bomo spremljali evropsko zakonodajo na področju goriv, avtomobilov in prometne infrastrukture. Energetsko revnim gospodinjstvom bomo še naprej svetovali in jim pomagali varčevati z energijo. Pripravljamo tudi projekt na področju potrošnje, kjer bomo spremljali 'pravičnost' generičnih izdelkov na policah trgovin. Bolj sistematično se bomo lotili nepravilnosti na področju okolja in razkrivali napake v procesih na nacionalni ravni. Še naprej bomo komunicirali z mediji ter izboljševali delo društva.

Kot ponavadi zajema poročilo naslednja področja:

- podnebje
- energija
- mobilnost
- globalna odgovornost in potrošnja
- komuniciranje in sodelovanje
- razvoj društva in financiranje

PODNEBJE

Sooblikovanje podnebne politike

Namen te dejavnosti je bil zagotoviti okoljsko učinkovito in ambiciozno podnebno politiko, ki primerno odgovarja na podnebne izzive skozi sledenje razvoju politik in aktivno vključevanje v proces sprejemanja politik. V 2014 smo sledili evropski razpravi o 2030 podnebno-energetskem okviru politik, razpravam o EU ETS ter procesom podnebne politike v Sloveniji (predvsem sprejemanju OP TGP do leta 2020 ter rabi sredstev iz podnebnega sklada).

Izvedene so bile naslednje dejavnosti: oblikovanje stališč ter posredovanje pripomb in stališč odločevalcem (pisma, srečanja, telefonski pogovori), sodelovanje na različnih dogodkih, zagovorništvo na nacionalni in evropski ravni, koordinacija delovne skupine za podnebno politiko v okviru Plana B, informiranje NVO v Sloveniji in Evropi ter informiranje zainteresirane javnosti.

Promocija Peterga poročila o oceni stanja (AR5) Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC)

Namen te dejavnosti je bil javnosti predstaviti vsebino Peterga poročila o oceni stanja (AR5) Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC). S tem namenom smo v letu 2014 pripravili 3 poljudne povzetke posameznih poročil IPCC, 3 sporočila za javnost, več novic ter se odzivali na vprašanja in povabila medijev na temo poročila IPCC. Za okoljske nevladne organizacije smo organizirali tudi delavnico o znanosti o podnebnih spremembah, katere namen je bil nevladnim organizacijam predstaviti sporočila znanosti ter okrepiti njihove kapacitete za uporabo teh sporočil pri njihovem delu in komuniciranju.

V okviru programa Podnebje smo v letu 2014 sodelovali z naslednjimi organizacijami: Climate Action Network Europe, mreža Plan B, Greenpeace, PIC, Germanwatch, Transport & Environment.

ENERGIJA

Sooblikovanje energetske politike

Namen te široke dejavnosti je zagotoviti okoljsko učinkovite in ambiciozne energetske politike, ki primerno odgovarjajo na podnebne, okoljske in razvojne izzive ter še posebej prispevajo k zmanjšanju rabe energije, učinkoviti rabi energije in rabi obnovljivih virov energije.

Na področju evropske energetske politike smo pripravili prispevek k konzultacijam o energetskih prihrankih Evropske komisije. Večina dela na področju evropskih energetskih politik se je nanašala na sprejemanje EU

cilja za energetska učinkovitost do leta 2030, ki je del podnebno-energetskega paketa 2030. Tako smo pripravili več pisem za eksperte, vlado ter poslance v zvezi s predlogom Evropske komisije o cilju za energetska učinkovitost do leta 2030. Glede stališča Slovenije do cilja za URE do leta 2030 smo imeli sestanke na MzIP ter s poslanskimi skupinami, udeležili smo se tudi seje odbora za infrastrukturo DZ. V manjši meri nam je uspelo spremeniti stališče Slovenije do EU cilja za URE do leta 2030. Poleg tega smo spremljali implementacijo Direktive o energetska učinkovitosti v Sloveniji ter v ta namen tudi pripravili oceno o izvajanju.

Na področju slovenske energetske politike smo podali komentarje na osnutek Akcijskega načrta za URE 2020. Imeli smo tudi več sestankov na MzIP na temo fotovoltaike in pokojnin ter netmeteringa. Sodelovali smo pri pripravi in izvedbi dogodka MZZ "Več Evrope, več Slovenije" na temo energije. Na Vlado RS smo naslovili skupni poziv zelene industrije in NVO-jev glede reševanja problematike na področju OVE.

Na spletni strani smo redno objavljali novice, povezane z energetska politiko in dogajanjem v energetska sektorju, poleg tega še sramotilne stebre, kjer smo izpostavljali delovanje določenih akterjev v energetska sektorju. Sestankovali in komunicirali smo z različnimi deležniki, podali več izjav za medije ter redno spremljali dogajanje na tem področju.

TEŠ

V letu 2014 se je kampanja proti TEŠ6 nadaljevala, obenem pa smo poskušali s svojimi izkušnjami podpirati NVO iz držav vzhodnega Balkana. O razvoju dogodkov v Sloveniji smo redno obveščali tuje organizacije in včasih skupaj z njimi pokrivali TEŠ6 v medijih, tako skozi objave, kot tudi skozi odgovarjanje na novinarska vprašanja. Delo na primeru TEŠ6 je obsegalo sledenje procesu pripravljenosti na CCS, dopis koalicijskim strankam v januarju 2014, dopis EIB v zvezi z odgovornostjo pri odločitvah, pregled okoljevarstvenega dovoljenja iz vidika zahtev IED, vpogled v možnosti vstopa TEŠ v CRM mehanizem. Na področju podpore NVO iz Balkana smo z informacijami in nasveti podprli NVO iz Makedonije, Črne gore in Bosne. Pripravili smo tudi ozadje o ekonomiki TEŠ6 (<http://www.focus.si/index.php?node=25&id=1486>), ki je bilo skozi sporočilo za medije promovirano po Hrvaški, Bosni, Črni gori in Srbiji.

Kampanja Jedrska energija – ne hvala!

Namen kampanje je opozarjati na tveganje in nevarnosti, ki jih prinaša izkoriščanje jedrske energije. Del kampanje se osredotoča tudi na preprečitev gradnje novega reaktorja in zaprtje obstoječega reaktorja v Krškem v letu 2023, kot je bilo prvotno predvideno. Z aktivnostmi odpiramo vprašanja in podajamo argumente proti nadaljnji rabi jedrske energije, ki so namenjeni odločevalcem in javnosti, obenem pa promovirajo bolj trajnostne oblike pridobivanja energije.

Poleg objavljanja novic na temo jedrske energije ter sodelovanja pri prevajanju in promociji mednarodnega novičnika NukeNews (<http://www.nuclear-heritage.net/index.php/NukeNews>), smo postavili razstavo o jedrski energiji ter predvajali dva filma o jedrski nesreči v Fukušimi. Izveden je bil sestanek z GEN Energijo ter redni sestanki z URSJV. Sodelovali smo tudi na delavnici projekta PLATENSO na temo jedrske energije in participacije javnosti.

Achieve

Projekt ACHIEVE (<http://www.achieve-project.eu/>) se je izvajal v okviru programa Intelligent Energy Europe. Združeval je 7 partnerjev iz Francije, Nemčije, VB, Bolgarije in Slovenije. Namen projekta je bilo pomagati pri zmanjševanju rabe energije energetska revnim gospodinjstvom.

Projekt je bil zaključen v prvi polovici leta. V tem času smo opravili še več kot 40 energetska svetovanj v gospodinjstvih. V Bruslju je bila izvedena zaključna konferenca projekta REACH ter zadnje projektno srečanje. Poleg sestankov in komunikacije z deležniki, zadnje izdaje glasila Achieve, dokončanja vseh dokumentov ter izjav za medije, lahko izpostavimo še zaključno srečanje z energetska svetovalci projekta.

REACH

Projekt REACH (<http://reach-energy.eu/si/>) vključuje 4 organizacije iz Bolgarije, Hrvaške, Makedonije in Slovenije, izvaja se v okviru programa Inteligentna Energija Evropa. Temelji na že izvedenem projektu ACHIEVE. Cilj projekta je prispevati k izkoreninjenju energetska revščine na praktični in strukturni ravni. S projektom želimo opolnomočiti gospodinjstva, ki se soočajo z energetska revščino, da spremenijo svoje navade pri ravnanju z energijo in vodo ter tako zmanjšajo svoje račune. Obenem projekt želi problematiko energetska revščine vzpostaviti kot temo, ki zahteva strukturne rešitve na lokalni, nacionalni in EU ravni.

Aprila smo organizirali mednarodno konferenco o energetska revščini, na katero sta se navezala še delavnica za implementacijo praktičnih rešitev za zmanjševanje energetska revščine ter projektno srečanje. Vzpostavljen je bil okvir za izvedbo projekta ter navezani stiki z vsemi relevantnimi deležniki in partnerji projekta v Zasavju in Pomurju. Postavljena je bila spletna stran projekta ter pripravljena potrebna poročila in analize. Poleti smo

sodelovali pri formiranju državnega programa za zmanjševanje energetske revščine, ki temelji na metodologiji in rešitvah projekta REACH. V sklopu tega smo septembra izvedli tudi izobraževanje za energetske svetovalce mreže ENSVET, ki po novem v državnem projektu opravljajo energetske svetovanje na domu, pri energetsko revnih gospodinjstvih. Oktobra je bilo izvedeno dvodnevno izobraževanje za dijake STPŠ Trbovlje, ki v sklopu projekta od novembra dalje izvajajo energetske svetovanje v gospodinjstvih v Zasavju.

K projektu so se priključile vse tri Zasavske občine, Centri za socialno delo v Zasavju in Pomurju, ki skrbijo za prijave gospodinjstev, ter LEA Pomurje, ki pomaga pri izvajanju projekta v Pomurju. Opravljenih je bilo več kot 40 sestankov, redno smo komunicirali z relevantnimi deležniki in partnerji, izvedeno je bilo drugo projektno srečanje v Plovdivu ter podane izjave za medije.

EJOLT

EJOLT je mednarodni projekt, financiran iz programa FP7, ki vključuje 23 organizacij s celega sveta, vodilni partner pa je Univerza v Barceloni. EJOLT (<http://www.ejolt.org/>) raziskuje vzroke za naraščajoče okoljske konflikte na različnih ravneh, z namenom ugotavljanja, kako te konflikte preusmeriti v skupne napore za okoljsko trajnost.

V letu 2014 je bilo veliko dejavnosti osredotočenih na delo v delovnem paketu 3 (jedrska energija), ki ga vodi Focus. Ključni dejavnosti sta bili poročili iz tega paketa in sicer:

a) poročilo «Razširjena zmogljivost proizvodnje jedrske energije v Evropi, vpliv rudarjenja urana in alternative» (<http://www.ejolt.org/2014/10/expanded-nuclear-power-capacity-in-europe-impact-of-uranium-mining-and-alternatives/>): Poročilo obravnava mite o čisti, zanesljivi, poceni in podnebju prijazni jedrski energiji. V resnici so za proizvodnjo jedrske energije v vzhodni Evropi značilni skriti eksterni stroški, tehnične težave in prekrite nevarnosti. Poročilo se osredotoča na Bolgarijo in Slovenijo ter ugotavlja, da se v Sloveniji in Bolgariji namerno pretirava pri projekcijah energetskih potreb s strani pristojnih organov. Medtem ko so stroški jedrske elektrarne skrajno podcenjeni, obstaja ekonomsko bolj opravičljiv potencial obnovljivih virov energije, z nižjimi stroški na kWh.

b) poročilo »Rudarjenje urana. Razkrivanje vplivov jedrske industrije« (<http://www.ejolt.org/2014/11/uranium-mining-unveiling-impacts-nuclear-industry/>): Poročilo se pogloblja v umazane posle rudarjenja urana. Težko je razumeti, zakaj večina držav članic EU šteje uran za domač vir energije, ko pa skoraj vsega uvažajo. EU bi morala izboljšati zakonodajo in prakse za omejevanje vplivov urana na okolje in zdravje. Stroške sanacije rudnikov je treba ustrezno oceniti, plačati pa bi jih morala rudarska podjetja. Študije na terenu razkrivajo, kako zapuščeni rudniki vplivajo na življenja tisočih ljudi, tudi desetletja po zaprtju.

Razen tega je v začetku 2014 zaživel tudi zemljevid (ejatlas.org) okoljskih konfliktov, pri čemer je znatno sodeloval tudi Focus. Tako zemljevid, kot tudi omenjeni poročili smo aktivno promovirali v medijih.

CLICK

Projekt CLICK – Povečanje razumevanja podnebno-energetske politike Evropske unije in njenega vpliva na vsakdanje življenje je Focus izvajal skupaj z nosilecem projekta, hrvaško organizacijo DOOR, in še enim partnerjem iz Hrvaške, organizacijo Forum za slobodu odgoja. Osnovni cilj projekta je dvig splošnega razumevanja podnebno-energetske politike EU na Hrvaškem. Projekt je informiral hrvaško javnost o spremembah, ki jih prinaša podnebno-energetska politika, spodbudil javno razpravo o podnebno-energetskih politikah, povečal vidnost projektov s področja podnebnih sprememb, ki so financirani iz sredstev EU ter informiral potencialne koristnike EU sredstev o možnostih izvajanja projektov na področju energetike in podnebnih sprememb. Focus je v projektu sodeloval pri izvedbi delavnic, na katerih je predstavljal primere dobre prakse iz Slovenije.

MOBILNOST

Sooblikovanje prometne politike

S sooblikovanjem politike prispevamo k okoljsko učinkoviti in ambiciozni prometni politiki, ki primerno odgovarjajo na podnebne izzive. Sledili smo politikam na področju vozil in CO₂, biogoriv, tovornega cestnega prometa, Direktivi o kakovosti goriv ter Direktivi o obdavčitvi energije. V letu 2014 smo se zavzemali za: spremembo testnega sistema za merjenje porabe in izpustov CO₂ pri avtomobilih, za vključitev ILUC faktorjev pri merjenju izpustov biogoriv, za zmanjšanje pridobivanja biogoriv iz poljščin za hrano, za bolj aerodinamično obliko novih tovornjakov, za višjo obdavčitev in vodenje evidence izvora najbolj umazanih načinov pridobivanja nafte.

V letu 2014 so na evropski ravni po 8 letih dogovarjanj sprejeli pravila znotraj Direktive o kakovosti goriv. V letu 2014 smo z Zvezo potrošnikov Slovenije opozorili na sporen postopek testiranja emisij novih avtomobilov, ki ne odraža realne porabe na cesti. Slovenija je bila glede CO₂ standardov za vozila v preteklosti ambiciozna, zato smo si prizadevali, da bo podprla tudi uvedbo novega testnega sistema za avtomobile, ki bo omilil manipulacije proizvajalcev avtomobilov in zavajanje potrošnikov. V okviru podnebno-energetskih ciljev za 2020 smo se

zavzemali, da Slovenija ohrani ambiciozno stališče in ne izkoristi možnosti vključitve prometa v evropsko shemo trgovanja z emisijami (EU ETS), ker tako ne bi zmanjšali izpustov v prometu.

Redno obveščanje javnosti na področju politik je tekom leta potekalo preko sporočil za javnost, objavljanja novic in stališč na spletni strani in socialnih omrežij. Focus je partner v Koaliciji za trajnostno prometno politiko in Delovne skupine za mobilnost, ki delujeta znotraj mreže Plana B. Namen koalicij je ustvariti močno skupino organizacij, ki usmerjajo prometno politiko k novi prometni paradigmi (trajnostni mobilnosti) in ki se odziva na pereče 'prometne' probleme v Sloveniji. Delo na politikah se bo nadaljevalo v letu 2015.

Logaška pobuda za trajnostno mobilnost

V letu 2014 smo nadaljevali z delom na Logaški pobudi za trajnostno mobilnost, ki je nastala na podlagi pobude občanov Logatca. V tednu mobilnosti smo izvedli ulično delavnico 'Prometna preureditev Cankarjeve ceste'.

Ulični festival Koseze

Na svetovni Dan okolja je na Koseški cesti pri Koseškem bajerju potekal ulični festival. Koseška cesta, za en dan zaprta za motorni promet, je postala prireditveni prostor, kjer so se kljub spremenljivemu vremenu zvrstile različne dejavnosti, ki so privabile številne prebivalce bližnjih sosesk in oživile ulico. Organizatorji smo želeli z dogodkom opozoriti, da naraščajoč motorni promet ogroža kakovost bivanja tudi v soseskah izven središča mesta, ter da morajo pri urejanju prostora in načrtovanju prometnih ureditev ves čas sodelovati prebivalci. Dogodek je bila tudi odlična priložnost za druženje v soseski.

GLOBALNA ODGOVORNOST IN TRAJNOSTNA POTROŠNJA

Kampanja DOVOLJ

Cilj kampanje Dovolj! je spodbujati ljudi k drugačnemu razmišljanju o kakovosti življenja, spodbuditi ukrepanje za spremembo navad ter zahtevati spremembo institucionalnega okvirja, da bi le-ta podpiral kakovostno in trajnostno življenje. V letu 2014 smo sodelovali na enem regionalnem srečanju v Zagrebu, kjer smo se srečali s partnerji iz Hrvaške in Madžarske. Razen tega smo pripravili prispevek za konferenco Degrowth 2014, ki je potekala v Leipzigu. Na konferenci smo sodelovali na panelu o temi degrowth v post-socialističnih državah, razen tega pa smo prisluhnili številnim zanimivim predavanjem in navezali stike z ljudmi iz vzhodnoevropskih držav. Na pobudo srečanja, ki je potekalo ob robu konference v Leipzigu smo naredili mailing listo za povezovanje med akterji iz vzhodnoevropskih držav ter začeli s pripravo srečanja v Budimpešti. Razen tega smo z različnimi partnerji oblikovali nekaj morebitnih projektov, vendar razen projekta *Financing development and developing finance for EYD2015: a Pan-European campaign to align European investments in developing countries with the post-2015 MDG framework and the EU policies that promote sustainable growth and poverty reduction*, ki ga vdi Bankwatch, drugi projekti niso dobili financiranja. Konec leta smo začeli oblikovati poročilo Country case study on debt, austerity and impact of macroeconomic policies and IFIs in the CEE region: the case of Slovenia, ki bo predvidoma objavljeno v 2015.

PRESEČNA PODROČJA

Kampanja Lafarge

Namen te dejavnosti je zastopati javni interes na področju okolja v postopku izdajanja okoljevarstvenega dovoljenja za Lafarge Cement. Na prošnjo Eko kroga smo v sodelovanju s PIC že v letu 2013 vstopili v postopek izdaje okoljevarstvenega dovoljenja. Status stranskega udeleženca v postopku smo pridobili na podlagi tožbe. Avgusta letos pa smo stranski udeleženci (Uroš Macerl, PIC, Focus) na podlagi tožbe dosegli razveljavitev okoljevarstvenega dovoljenja, ki ga je Lafargu izdala Agencija RS za okolje januarja letos.

Projekt Zagovorniki okolja

V sodelovanju s PIC in IPoP smo v letu 2014 začeli izvajati partnerski projekt Zagovorniki okolja (nosilec projekta je PIC). Projekt je namenjen reševanju problema pomanjkanja kapacitet za učinkovito pravno varstvo okolja v podporo okoljskim nevladnim organizacijam. V letu 2014 je bil pripravljen in izveden izobraževalni modul za brezposelne pravnike na temo pravnega varstva okolja.

KOMUNICIRANJA IN SODELOVANJE

Delo z mediji

Društvo Focus skozi delo z mediji redno obvešča javnost o svojih dejavnostih, promovira svoja stališča in v javnosti odpira tematike, ki so mnogokrat zanemarjene, preslišane ali ignorirane. Cilj rednega dela z mediji je obveščanje in ozaveščanje širše javnosti o perečih problematikah na področju varstva okolja s poudarkom na problemih iz področij, ki jih pokrivamo. V letu 2014 smo v okviru dela z mediji izvedli sledeče dejavnosti: več kot 25 sporočil in obvestil za javnost, sodelovanje v radijskih ali televizijskih oddajah ter časopisnih intervjujih, organizacija dogodkov za medije – predvsem na terenu, redno osveževanje baze novinarjev, političnih strank in evropsancev, sprotno prilagajanje strategije za komuniciranje z javnostmi in redno sledenje operativnim komunikacijskim planom, okoli 250 pojavljanj v vidnejših medijih v 2014.

Redna komunikacija z različnimi deležniki in javnostmi

Focus pri svojem delu redno komunicira in izmenjuje informacije z različnimi deležniki iz Slovenije in tujine. To opravljamo tako v okviru neposrednih srečanj in obiskov dogodkov, kot tudi skozi redne novice, posredovanje obvestil za medije in vzdrževanje Focusove spletne strani in spletne strani Achieve, REACH, Dovolj, OC ter Facebook in Twitter profilov.

Mednarodno sodelovanje

CAN Europe: S CAN Europe smo spremljali evropske in mednarodne podnebne in energetske politike. Prisotni smo bili na dveh skupščinah mreže, eni mrežni delavnici, redno smo sodelovali na konferenčnih klicih mreže. Focus je v Sloveniji med odločevalci promoviral stališča CAN E do podnebno – energetskih zadev. Skupaj smo sledili razpravi o post 2020 podnebno-energetskemu okviru, procesu prilagajanja Evropske sheme trgovanja z emisijami, Direktive o energetske učinkovitosti. Redno smo izmenjevali informacije s CAN E.

T&E: S T&E sledimo predvsem kakovosti goriv, zakonodaji na področju tovornjakov, uredbi o CO2 standardih za vozila ter politiki biogoriv. Focus je v Sloveniji med odločevalci in javnostjo promoviral T&E publikacije in stališča. Focus je sodeloval na strateškem srečanju T&E, rednih webinarjih ter na več vsebinskih delavnicah T&E.

Friends of the Earth: Sodelovali smo na enem srečanju mreže. Mreži smo poročali o dejavnostih v Sloveniji. Sodelovali smo v procesu razprave o post 2020 podnebno-energetskemu okviru in pripravah kampanje Community Power.

CEE Bankwatch Network: Z mrežo smo sodelovali na projektu TEŠ 6.

Sodelovanje v Sloveniji

Poleg svojih dejavnosti in projektov, v katerih sodelujemo s številnimi deležniki, Focus sodeluje tudi v projektih in dejavnostih drugih organizacij. Primeri takšnih sodelovanj v 2014 so: Okoljski center, Plan B, Koalicija Ustavimo TEŠ 6, Koalicija proti tajnim sporazumom, Koalicija za trajnostno prometno politiko.

Sodelavci in partnerji pri izvedbi programa dela za 2014

Focus je pri izpolnjevanju svojega programa dela za leto 2014 sodeloval z naslednjimi sodelavci in partnerji:

FOEE, ACF, DOOR, CLER (Francija), Caritas Frankfurt (Nemčija), Energy Agency Plovdiv (Bolgarija), GERES (Francija), IDEMU (Francija), SWEA (Velika Britanija), Plan B, Greenpeace Slovenija, Umanotera, Se-F, Ekosklad, Karitas, Rdeči križ, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, GI ZRMK, Zveza potrošnikov Slovenije, MOL, Občina Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Murska Sobota, CSD (Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, MS), LEA Pomurje, MC-ji (Zagorje, Trbovlje, Hrastnik), GI ZRMK, EN SVET, Logatec, IRI UL, SLOGA, Koalicija Ustavimo TEŠ 6, CEE Bankwatch Network, Frank Bold Foundation (bivši Environmental Law Service), WWF EPO, PIC, University of Barcelona, Za Zemiata Bulgaria, Citizens for Justice Malawi, Earthlife Namibia, CRIIRAD France, Bogazici University Istanbul, USQV France, ANPED Belgija, NEPC, Humanitas, Promente, Forum za slobodu odgoja, Paxis, Zelena akcija, EPPM, KEC, MAR, MCEC, Planetum, Center Education 2000+, Ekoakcija, IDIZ, SEI, Cipra Slovenija, ITR, člani KTHP, European Federation for Transport and Environment, CAN Europe, FoE Europe, Filozofska fakulteta, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Grupa 22 (Hrvaška), Transparency International Slovenia – Društvo Integriteta, INePa, Slovenska Filantropija, Fakulteta za družbene vede, Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (Ministrstvo za okolje in prostor), Center za energetske učinkovitost – IJS, WWF Croatia, Climate Coalition UK, Sandbag, GermanWatch, Climate Nexus, GCCA, Ekvilib, The Climate Reality Project, CAN International, Eko krog, Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo, Turistično društvo Koseze, PGD Zg. Šiška, IpoP, ZOOPI – Zavod za okolju in otrokom prijazno igro, Akademija za radovedne, OŠ Koseze in Vrtec Mojca, Društvo Vrbinar, REC Slovenija, GGF, Nuclear Heritage Network, Karitas Trbovlje, Društvo Smehomat, MO Nova Gorica, MO Ljubljana, Sierra Club, Ekosvest, VŠP, Društvo Humanitas.

Članstvo

Focus je član: Kluba Okoljski center, Koalicije za trajnostno prometno politiko, Climate Action Network Europe, European Federation for Transport and Environment, Sloge, CNVOS in mreže Plan B.

RAZVOJ DRUŠTVA IN FINANCIRANJE

Vodenje organizacije

V letu 2014 smo posodobili vizijo, vrednote in poslanstvo društva. Pripravili smo osvežitev strategije in okvirni program dela za 2015. Zaradi nejasnosti glede obsega dela na nekaterih projektih, je plan dela za 2015 v nekaterih delih še nekoliko nejasen. V letu 2014 je bila en mesec na praksi dijakinja.

Delo s člani/prostovoljci

Svoje člane in prostovoljce smo ozaveščali in informirali skozi redno pošiljanje novic in posredovanje zanimivih informacij. Za potrebe projektov achieve in EJOLT so nam pomagali prostovoljci.

Transparentnost delovanja

Ker se zavzemamo za transparentno delovanje vlade in vseh ostalih institucij, se trudimo, da je tudi naše delovanje transparentno. To smo zagotavljali z rednim vzdrževanjem spletnih strani, posredovanjem informacij o društvu na željo in sporočili za javnost. Tudi priprava letnega poročila je namenjena izboljšanju transparentnosti delovanja društva.

Financiranje delovanja

Delovanje v letu 2014 je bilo financirano s pomočjo naslednjih institucij: Evropska unija, European Climate Foundation, Zavod za zaposlovanje RS, Intelligent Energy Europe, FP7, EACEA, Ministrstvo za okolje in prostor in Mestna občina Ljubljana. Podatki o finančni sliki leta 2014 so trenutno še v računovodski obdelavi. Ko bo na voljo natančnejša finančna slika za leto 2014, jo bomo predstavili na spletni strani društva.

Več podrobnosti o delovanju društva je na voljo na **www.focus.si**

Focus, društvo za sonaraven razvoj

Maurerjeva 7, 1000 Ljubljana

info@focus.si

www.focus.si

tel. 01 515 40 80